

Na osnovu člana 44 stav 2 tačka 1 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br. 40/10, 46/10, 6/13 i 70/17), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici od 9. novembra 2021. godine, utvrdio je:

POLITIKU CENTRALNE BANKE CRNE GORE U 2022. GODINI

- I. U skladu sa ustavnim odgovornostima za monetarnu i finansijsku stabilnost i funkcionisanje bankarskog sistema, poštujući zakonom utvrđene principe nezavisnosti i transparentnosti, Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) će, za ostvarivanje datih ovlašćenja i odgovornosti, u 2022. godini:
 1. Voditi politiku očuvanja monetarne i finansijske stabilnosti, koristeći raspoložive instrumente i mjere iz svoje nadležnosti, i, po potrebi, revidirati privremene mjere za smanjenje negativnog uticaja pandemije novog koronavirusa na poslovanje kreditnih institucija i drugih pružalaca finansijskih usluga, kao i na njihove klijente - građane, preduzetnike i privredna društva, odnosno na finansijski sistem Crne Gore, u cilju očuvanja njegove stabilnosti, a naročito stabilnosti, sigurnosti i otpornosti bankarskog sektora. Radi podsticanja i očuvanja monetarne stabilnosti, vodiće aktivnu politiku obavezne rezerve zasnovanu na ocjeni efektivnosti i efikasnosti primjene postojećih rješenja. Pratiće efekte uvedenih monetarnih i makroprudencijalnih mjera i, po potrebi, pristupiti implementaciji drugih instrumenata monetarne i makroprudencijalne politike. Radi podsticanja i očuvanja finansijske stabilnosti, sprovodiće makroekonomska i finansijska istraživanja i prognoze, razvijaće strukturni makroekonomski model Crne Gore, unapređivaće indikatore za ocjenu stanja finansijske stabilnosti i prevenciju pojave sistemskih rizika, kao i okvir za djelovanje u uslovima finansijske krize. Podstićaće i predlagati primjenu međunarodnih/evropskih regulatornih standarda i najboljih praksi u oblasti finansijske stabilnosti i monetarne politike. Podržavaće izradu i publikovanje naučnih i stručnih radova na aktuelne teme iz oblasti makroekonomije, centralnog bankarstva i finansijske stabilnosti.
 2. Sprovoditi aktivnosti na praćenju implementacije Zakona o kreditnim institucijama i podzakonskih akata za sprovođenje tog zakona. Uporedo će se raditi i na pripremi izmjena i dopuna pomenutog zakona i podzakonske regulative, i razmatrati dalje unapređenje regulatornog okvira kojim se reguliše oblast poslovanja pružalaca finansijskih usluga. Registar zaduženja pojedinih lica prema kreditnim institucijama i drugim licima utvrđenim zakonom ili propisom Centralne banke (Kreditni registar) i dalje će se unapređivati. Kreiraće se novi proizvodi za supervizorske potrebe, kao i potrebe finansijskih institucija, u dijelu koji se odnosi na informacije o finansijskim iskazima pravnih lica i finansijskim pokazateljima koji će se iz njih generisati za posljednje tri godine, čime će se olakšati procjena kreditnog rizika pravnih lica. Raditi na unapređenju posredne (off-site) kontrole kreditnih institucija i pružalaca finansijskih usluga, što je neophodno za sveobuhvatno, kontinuirano i efikasno praćenje poslovanja i rizika sa kojima se te institucije susrijeću u svom poslovanju. Radiće se na izradi novih softvera za mjesečna i kvartalna izvještavanja kreditnih institucija, shodno novom regulatornom okviru. Nastaviti sa primjenom politike opreznog licenciranja novih kreditnih institucija, kao i odlučivanja u postupcima po zahtjevima za izdavanje odobrenja za vršenje funkcije člana nadzornog i

upravnog odbora, odlučivanja za sticanje kvalifikovanog učešća u odnosu na izmjene strukture akcionara postojećih kreditnih institucija polazeći od zaštite interesa deponenata i povjerilaca, kao i izdavanja drugih odobrenja na osnovu Zakona o kreditnim institucijama i podzakonskih akata donijetih za sprovođenje ovog zakona. Nastaviti sa primjenom politike opreznog licenciranja pružalaca finansijskih usluga i odobrenja u skladu sa Zakonom o finansijskom lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mikrokreditiranju i kreditno-garantnim poslovima.

Pristupiće se implementaciji Zakona o sanaciji kreditnih institucija i podzakonskih akata za sprovođenje tog zakona, kojima se u potpunosti implementirati Direktiva EU za oporavak i sanaciju kreditnih institucija (BRRD). Radiće se na izradi i razvoju planova sanacije za sve kreditne institucije, obračunu minimalnog regulatornog kapitala i kvalifikovane obaveze za kreditne institucija, kao i obračunu redovnih doprinosa koje kreditne institucije trebaju da uplaćuju Sanacionom fondu. Nastaviće se aktivnosti na daljem usklađivanju sa novousvojenim evropskim regulatornim okvirom u dijelu sanacije, sa ciljem poboljšanja operativnog izvršenja sanacije kreditnih institucija, kao i jačanja nadležnosti organa za sanaciju. Sarađivaće se intenzivno sa organima za sanaciju matičnih kreditnih institucija i grupa kreditnih institucija iz drugih država koja imaju zavisna pravna lica u Crnoj Gori.

Preduzimati aktivnosti u cilju daljeg unapređenja sistema u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma od strane subjekata nad kojim vrši nadzor, kroz razvoj i primjenu kontrola zasnovanih na procjeni rizika, kao i procjeni upravljanja rizicima od strane obveznika, naročito kreditnih institucija. Takođe, nastaviće saradnju sa međunarodnim institucijama u ovoj oblasti, uz dalje unapređenje okvira i implementaciju međunarodnih standarda, kao i sa aktivnim učešćem u delegaciji Crne Gore pri Komitetu Savjeta Evrope – Moneyval-u. Nastaviće da preduzima sve aktivnosti i adekvatne mjere u cilju daljeg unapređenja zaštite prava klijenata kreditnih institucija i korisnika finansijskih usluga.

3. Podržavati ostvarivanje ekonomske politike Vlade Crne Gore, ne dovodeći u pitanje ostvarivanje ciljeva, ustavnih odgovornosti i nezavisnost Centralne banke, i to: implementacijom mjera i instrumenata usmjerenih ka privrednom rastu, povećanje zaposlenosti, konkurentnosti i produktivnosti u funkciji održavanja finansijske stabilnosti, donošenjem mjera usmjerenih na saniranje posljedica pandemije novog koronavirusa i podsticanja ekonomskog rasta i razvoja.
4. Sprovoditi aktivnosti koje će obezbijediti održavanje sigurnog i efikasnog platnog sistema Centralne banke, kao i platnog prometa uopšte. U cilju daljeg unapređenja platnog sistema nastaviće sa implementacijom međunarodnih standarda, principa i najboljih praksi funkcionisanja savremenih platnih sistema. Nastaviće sa aktivnostima na uvođenju sistema za instant plaćanja, u cilju obezbjeđivanja jednostavnijeg i bržeg izvršavanja platnih transakcija i podsticanja konkurentnosti na tržištu i/ili smanjenja troškova. Takođe, unapređivaće kvalitet platnog sistema kroz realizaciju i kontinuirano razvijanje funkcije nadgledanja tog sistema. Nastaviće da aktivno učestvuje i podržava razvoj tržišta plaćanja kroz usaglašavanje sa novim tehnologijama (fintek), unapređenje infrastrukturnog okvira i podršku razvoju digitalizacije u oblasti

plaćanja. Unapređivaće kvalitet obavljanja usluga platnog prometa, posebno vršenjem efikasne kontrole obavljanja platnog prometa u zemlji, kao i sprovođenjem oprezne politike izdavanja odobrenja platnim institucijama i institucijama za elektronski novac.

Sprovodiće aktivnosti na pripremi i usvajanju podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu sa ciljem usaglašavanja sa Direktivom EU 2015/2366 o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu (Payment Services Directive 2 - PSD2), u cilju omogućavanja pružanja novih platnih usluga – usluge iniciranja plaćanja i usluge pružanja informacija o računu, kao i unapređenja transparentnosti u oblasti pružanja platnih usluga i veće sigurnosne zaštite korisnika platnih usluga, naročito potrošača.

Sprovodiće aktivnosti na pripremi i usvajanju podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o uporedivosti naknada povezanih sa računom za plaćanje potrošača, prebacivanju računa za plaćanje potrošača i računu za plaćanje sa osnovnim uslugama (Payment Accounts Directive - PAD) i Zakona o međubankarskim naknadama i posebnim pravilima poslovanja u vezi sa platnim karticama (Interchange Fees Regulation).

5. U cilju efikasnog funkcionisanja poslova upravljanja međunarodnim rezervama u okruženju koje karakterišu negativne stope na eurskom tržištu, uz i dalje aktuelnu situaciju sa pandemijom korona virusa, a rukovodeći se primarno principima likvidnosti i sigurnosti ulaganja, Centralna banka će upravljati međunarodnim rezervama u skladu sa definisanom investicionom politikom. Permanentno će pratiti situaciju na međunarodnom finansijskom tržištu i revidirati, a po potrebi i inovirati aktuelnu investicionu politiku, pri čemu će razmatrati uvođenje novih i repozicioniranje postojećih finansijskih instrumenta, kao i saradnju sa novim inostranim partnerima. Analiziraće rizični profil kreditnih institucija i emitenata, pa u skladu sa tim, preusmjeravati sredstva ka onima koji obezbjeđuju poboljšanje odnosa rizika ulaganja i ostvarenog prinosa. Unapređivaće kvalitet obavljanja poslova platnog prometa sa inostranstvom kroz unapređenje kontrolnih mehanizama, kao i implementaciju međunarodnih standarda za funkcionisanje savremenih platnih sistema. Održavaće kontinuitet aktivne poslovne saradnje sa korespondentskim bankama. Obezbiđiće kvalitetno i efikasno obavljanje poslova depozitara, bankara i fiskalnog agenta državnih organa i organizacija rukovodeći se potrebama i zahtjevima klijenata.

Kontinuirano će raditi na sveobuhvatnom i efikasnom sagledavanju potreba i planiranju optimalnih količina i apoenske strukture gotovog novca neophodnog za uredno i blagovremeno snabdijevanje domaćeg platnog prometa, naročito u situaciji izazvanoj pandemijom novog koronavirusa. Nastaviće se aktivnosti na sprovođenju zaštite eura od falsifikovanja, kao i saradnja sa nadležnim inostranim i domaćim institucijama (Evropska centralna banka, Evropski sistem centralnih banaka, Evropska komisija, Evropski centar za tehničku i naučnu saradnju, Vrhovno državno tužilaštvo i Uprava policije). Takođe, razvijaće se infrastruktura za potrebe unapređenja rada nacionalnih centara za analizu novčanica i kovanica eura, formiranja adekvatne i kvalitetne baze podataka, kao i unapređivati odnosi sa svim rukovodcima gotovim novcem u Crnoj Gori.

6. Unapređivati statistiku za koju je nadležna kao zvanični proizvođač statistike, a posebna pažnja će biti posvećena implementaciji međunarodnih i EU metodologija (ESA 2010). Nastaviće testiranje novog sistema izvještavanja kreditnih institucija prema Centralnoj banci, sa ciljem unapređenja monetarne i finansijske statistike, kao i razvoj novih statističkih pregleda. Kreiraće izvještajne zahtjeve za finansijske institucije koje nijesu pod nadzorom Centralne banke (investicioni fondovi, društva za osiguranje i dr.), za potrebe kompilacije finansijskog računa finansijskog sektora. Unapređivaće sistem direktnog izvještavanja u cilju podizanja kvaliteta statistike platnog bilansa, međunarodne investicione pozicije i spoljnog duga.
7. Nastaviti sa aktivnim učešćem u pregovaračkom procesu Crne Gore i Evropske unije, raditi na unapređenju saradnje sa Evropskom centralnom bankom, Evropskom komisijom i drugim institucijama Evropske unije. Intenziviraće saradnju sa centralnim bankama i drugim međunarodnim finansijskim institucijama i organizacijama, a naročito sa Međunarodnim monetarnim fondom i Svjetskom bankom. Razvijaće saradnju sa supervizorima stranih matičnih banaka i bankarskih grupa koje imaju zavisna pravna lica u Crnoj Gori, kao i ključnim finansijskim institucijama poput Evropske banke za obnovu i razvoj, Evropske centralne banke i Evropskog bankarskog regulatora, sa ciljem sinhronizovanja supervizorskih aktivnosti. Pratiće i implementirati unapređenja na planu međunarodnih multilateralnih dogovora i usvojenih konvencija u oblasti bankarstva. Sa ciljem daljeg unapređenja i usklađivanja regulatornog, institucionalnog i operativnog okvira sa standardima Evropskog sistema centralnih banaka, nastaviće se sa aktivnim učešćem u pripremi i implementaciji projekata koji se finansiraju iz fondova Evropske unije. Intenziviraće aktivnosti na snaženju administrativnih kapaciteta i stvaranju uslova za buduće nesmetano funkcionisanje Centralne banke u okviru Evropskog sistema centralnih banaka i Evropske centralne banke.
8. Nastaviti sa stručnim usavršavanjem zaposlenih, sa posebnim akcentom na učešće zaposlenih na seminarima i radionicama u organizaciji relevantnih međunarodnih institucija i organizacija.
9. Nastaviti da blagovremeno pruža pouzdane i precizne informacije o svim aspektima poslovanja, polazeći od najviših standarda transparentnosti. Afirmisaće podizanje nivoa informisanosti i ekonomskog znanja u društvu u cilju boljeg razumijevanja centralnog bankarstva, značaja finansijske stabilnosti i sigurnosti bankarskog sistema. Intenziviraće aktivnosti iz oblasti finansijske edukacije, finansijske pismenosti i uključenosti, sprovođenjem tradicionalnih projekata poput „Nedjelje štednje“ i „Nedjelje novca“. Poseban segment edukacije posvetiće razvoju digitalne komunikacione platforme, komunikacije na društvenim mrežama i edukaciji iz oblasti bankarskih i platnih sistema, kao nezaobilaznog savremenog trenda.
10. Nastaviti sa aktivnostima na daljoj promociji Muzeja novca, kao institucije od kulturno-istorijskog značaja i institucije od značaja za edukovanje javnosti i promovisanje uloge i važnosti Centralne banke u finansijskom sistemu Crne Gore. Takođe, nastaviće aktivnosti, u skladu sa objektivnim mogućnostima, na daljem sakupljanju muzejskog materijala radi dopunjavanja numizmatičke zbirke,

prvenstveno kolekcije jedinog crnogorskog državnog novca – perpera, a sve u cilju očuvanja, zaštite i zadržavanja istorijskog i kulturnog nasljeđa iz oblasti numizmatike u Crnoj Gori.

11. Nastaviti da unapređuje i ostale oblasti iz svoje nadležnosti koje su od značaja za ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija: informacionog sistema, sistema za upravljanje operativnim rizikom, bezbjednošću informacija, kontinuitetom poslovanja, primjereno standardima i dobroj praksi iz ovih oblasti u okviru Evropskog sistema centralnih banaka i Evropske centralne banke.

12. U svom poslovanju voditi se principima društveno odgovorne institucije i nastaviće da, u skladu sa finansijskim mogućnostima, izdvaja dio svog prihoda za humanitarne akcije i podršku kulturnim, istorijskim i drugim vrijednostima društva, te tako, kroz javno učešće u brojnim društvenim aktivnostima, doprinosti jačanju civilnog društva. Usklađivaće svoje poslovanje sa ciljevima održivog razvoja i principima zelene ekonomije.

II. Ova politika objavljuje se na internet stranici Centralne banke Crne Gore.

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

Br. 0101-7450-2/2021
Podgorica, 9. 11. 2021. godine

**PREDSJEDAVAJUĆI
GUVERNER**

dr Radoje Žugić, s.r.